

Weinig schot in preventie probleemstoffen in Maas en Rijn

Waterbedrijf Limburg produceert drinkwater uit de Maas, zoals hier bij Heel.

Er zit nog weinig schot in de aanpak van een vijftiental probleemstoffen in de Rijn en Maas die voor drinkwaterbedrijven kostbaar en lastig zijn om te verwijderen. De Nederlandse politiek stelt er geen hoge prioriteit aan en vreest dat de bestrijding te veel gaat kosten. Ook bij de Duitse collega's, die formeel blijven vasthouden aan de ingeslagen weg, stuit bronaanpak op weerstand. De betreffende drinkwaterbedrijven langs de Rijn zetten hun kaarten nu op de Internationale Rijncommissie (IRC), om de probleemstoffen aan de bron aan te pakken, en niet op het eind (bij drinkwaterbereiding).

Stoffen geven ongewenste geur aan drinkwater

Een aantal probleemstoffen die in de Maas en de Rijn terechtkomen zijn bij lage concentraties (voor zover bekend) niet giftig en tasten de ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater niet aan, maar drinkwaterbedrijven verwijderen ze om diverse redenen wel. De stoffen kunnen bijvoorbeeld een ongewenste geur aan het drinkwater geven. "Een eenvoudige zuivering zou de stoffen doorlaten", verklaart Peter Stoks, directeur van Riwa-Rijn, de belangenorganisatie van drinkwaterbedrijven die de Rijn als bron gebruiken. "Daarom moeten we nu geavanceerd zuiveren. Maar in artikel 7 van de Kaderrichtlijn Water (KRW) staat dat de zuiveringsinspanningen juist zouden moeten verminderen en dat op termijn geen hightech zuivering meer nodig zou moeten zijn."

Probleemstoffen niet op lijst prioritaire stoffen

"De politiek haalt de schouders op, omdat het te veel zou kosten. Daarom gebeurt er nu te weinig", stelt Stoks. Riwa-Rijn en -Maas trachten via verschillende benaderingen de probleemstoffen uit het oppervlaktewater te houden. De EU heeft vooralsnog gekozen om alleen de prioritaire (gevaarlijke) stoffen aan te pakken. "Maar niet onze probleemstoffen", aldus Stoks. "Die willen wij ook op de lijst hebben, maar dat lukt niet, nationaal noch internationaal."

Aanpak via internationaal Rijnoverleg

De waterbedrijven hebben nu een lijst met 15 stoffen opgesteld die zuivering in de weg staan. Ze hebben de lijst bij het Internationale Rijnoverleg (IRC) ingebracht. Daar is de lijst geaccepteerd en werkt men aan het opstellen van drempelwaarden (Lees meer hierover: WaterForum Online, 25 oktober). Nederland steunt die lijn, maar bij de Duitsers stuit het op weerstand. Zij willen vasthouden aan de formele weg via 'Brussel'. "Dat is niet de handigste route", vindt Stoks.

Hogere concentraties gewasbeschermings- en geneesmiddelen

De loodvervanger in benzine, methyl-tertiair-butylether (MTBE) is een voorbeeld van een dergelijke probleemstof. Het komt door 'knoeien' in het oppervlaktewater terecht en geeft een benzinegeurtje aan het drinkwater. "Het is lastig deze polaire stof eruit te halen", aldus Stoks. Een andere bedreigende stof is het veelgebruikte gewasbeschermingsmiddel glyfosaat, dat overal, bijvoorbeeld in tuincentra, te koop is. Vooral van gewasbeschermingsmiddelen en in toenemende mate van geneesmiddelen, zoals ontstekingsremmers en röntgen-contrastmiddelen, nemen de concentraties toe. Geregeld overschrijden ze de normen die drinkwaterbedrijven hanteren.

Politiek vreest tweede 'fijnstofdossier'

"Zulke probleemstoffen horen niet in het water", verklaart André Bannink, beleidsmedewerker bij Riwa-Maas. "Glyphosaat zou op de lijst moeten komen van de Europese richtlijn voor prioritaire stoffen. Het Europees Parlement is voor, maar de Commissie niet. De discussie is gaande." Bannink vermoedt dat de weerstand bij de politiek voortvloeit uit angst voor een tweede 'fijnstofdossier', dat met strenge normen het bouwen van wegen en nieuwe wijken ernstig heeft belemmerd. "Daarmee heeft de politiek de neus gestoten. Dus men is voorzichtig geworden met het vastleggen van keiharde normen." Toch denkt hij dat veel problemen zijn te voorkomen en dat de aanpak niet zo kostbaar hoeft te zijn. Riwa-Maas is zelf actief met duurzaam terreinbeheer om het gebruik en dus emissies van gewasbeschermingsmiddelen te verminderen.

Nieuwe stoffen kosten inspanningen voor monitoren en analyse

Ook reikt Riwa-Maas soms een prijs uit aan organisaties die maatregelen nemen om het probleem aan de bron aan te pakken. Een ziekenhuis ontving onlangs een prijs voor het apart opvangen van urine die met medicijnen is vervuild, zodat die niet in het oppervlaktewater terecht kunnen komen.

"Maar er komen ook veel nieuwe stoffen bij, en het kost veel tijd en moeite om te monitoren en te analyseren." Daarom heeft ook Riwa-Maas een lijst met probleemstoffen ingediend bij de Internationale Maas Commissie. "De hoofddoelstelling is de ecologie, maar de drinkwaterdoelstelling dreigt op de achtergrond te blijven." Om dat te voorkomen voert Riwa een lobby op meerdere fronten, 'van Brussel tot en met de haarvaten, zoals gemeenten en waterschappen'.

Meer informatie:

- Riwa-Rijn
Nieuwegein, (030) 600 90 30
www.riwa.org

- Riwa-Maas
Werkendam, (0183) 50 85 22
www.riwa-maas.nl

(WaterForum Online, 8 mei 2008)

Bron: WaterForum Online (www.waterforum.net)

WaterForum Online is een e-vakblad voor waterprofessionals en wordt mede mogelijk gemaakt door:

Arcadis -- DHV -- Grontmij -- Kiwa -- KWA bedrijfsadviseurs -- Logisticon -- Lubron
Waterbehandeling -- Norit -- PAO -- Paques -- ProMinent -- Oranjewoud -- Rossmark -- Royal
Haskoning -- St. Wateropleidingen -- Stowa -- Syncera Water -- TNO -- Wetsus -- WL Delft
